

Pro Accesibilitate Pro Incluziune Pro Democrație

Subiecte de interes special:

- În Moldova sunt aproximativ 5000 de persoane cu deficiențe de auz și doar 22 de interpreți de limbaj mimico-gestual
- Alla Bargan: „Deaf News este cel mai eficient canal de informare a persoanelor cu deficiențe de auz din perspectiva accesibilității”
- Dr. Doina Bordeianu: „Este esențial să asigurăm accesul egal la informație pentru toți cetățenii”
- Sporirea gradului de acces la informații pentru persoanele cu deficiențe de auz
- Textul CRPD pe înțelesul persoanelor cu deficiențe de auz
- Acces egal la cultură pentru toți!
- Cooperare între Asociația Surzilor din Ucraina și Asociația Surzilor din Moldova
- Sprijin și recunoaștere pentru comunitatea persoanelor cu deficiențe de auz

Acest buletin este elaborat de Alianța INFONET, în cadrul proiectului „Războiul din Ucraina: Răspuns și recuperare incluzivă la inițiativa organizațiilor persoanelor cu dizabilități (Faza 2)”, un proiect de cooperare între Forumul European al Persoanelor cu Dizabilități (EDF), Alianța Organizațiilor pentru Persoane cu Dizabilități, Centrul pentru Drepturile Persoanelor cu Dizabilități (CDPD), Asociația Surzilor din Moldova (ASRM) și Asociația MOTIVAȚIE din Moldova, susținut financiar de Fundația CBM.

Sprijin și recunoaștere pentru comunitatea persoanelor cu deficiențe de auz, celebrate prin evenimente culturale

La 29 septembrie 2024, Asociația Surzilor din Republica Moldova (ASRM) a sărbătorit Ziua Internațională a Surzilor cu spectacolul „Noi suntem!”, organizat de Casa Republicană de Cultură a Surzilor. Evenimentul a avut drept scop promovarea drepturilor persoanelor cu deficiențe de auz și celebrarea patrimoniului cultural bogat al comunității surzilor.

La eveniment a participat secretarul de stat al Ministerului Muncii și Protecției Sociale, Vasile Cușcă, care a înmănat diplome organizației și a recunoscut meritele membrilor acesteia. Cu această ocazie, domnul Cusca a subliniat importanța implicării societății și a autorităților în sprijinirea persoanelor cu deficiențe de auz: „Acest eveniment reflectă puterea comunității surzilor și spiritul de solidaritate care ne unește. Este foarte important să continuăm să susținem și să promovăm activitățile care contribuie la îmbunătățirea calității vieții persoanelor cu dizabilități. Vă doresc succes și cât mai multe realizări notabile.”

În cadrul manifestării, 22 de membri au fost distinși cu diplome și premii bănești pentru participarea lor constantă în viața asociației. Spectacolul „Noi suntem!” a cuprins o serie de momente interpretate de artiști cu deficiențe de auz, precum dansuri, cântece gestuale, scenete și pantomime. Aceste momente au fost realizate în limbajul semnelor și vociferate pentru publicul care nu cunoaște limbajul semnelor, creând o punte de comunicare între comunitatea surzilor și ceilalți spectatori.

Ziua Internațională a Surzilor este sărbătorită anual în ultima duminică a lunii septembrie și marchează finalul unei săptămâni dedicate sensibilizării opiniei publice cu privire la problemele și realizările persoanelor cu deficiențe de auz. În acest context, autoritățile, organizațiile și întreaga societate civilă este invitată să contribuie la îmbunătățirea condițiilor de viață ale persoanelor cu dizabilități, prin promovarea unei mai bune înțelegeri și informări asupra provocărilor cu care acestea se confruntă.

Sursa: <https://social.gov.md/comunicare/sprijin-si-recunoastere-pentru-comunitatea-persoanelor-cu-deficiente-de-auz-celebrate-prin-evenimente-culturale/>

Ziua Internațională a Limbajului Semnelor

Această zi a fost instituită la inițiativa Federației Mondiale a Surzilor (FMS), care reunește 135 de asociații naționale, printr-o rezoluție a ONU din 19 decembrie 2017 pentru a proteja drepturile persoanelor cu astfel de deficiențe.

Anul acesta, a fost sărbătorită la 23 septembrie pentru a promova diversitatea culturală și a răspunde nevoilor persoanelor cu deficiențe de auz.

Cu această ocazie, Asociația Surzilor din R Moldova împreună cu CRCSM au organizat un flashmob în parcul public Ștefan cel Mare din capitală, la care au participat peste 30 de persoane, care purtau tricouri cu emblema ASRM. Scopul acțiunii a fost de a atrage atenția publicului și a sensibiliza trecătorii cu privire la Limbajul semnelor utilizat pe teritoriul RM.

În cadrul acestei campanii de informare, au fost realizate interviuri cu mai multe persoane pe aleile parcului.

Sursa: <https://as.md/news/7465>

Limbajul Semnelor este o formă fascinantă și bogată de comunicare. Iată câteva **curiozități** interesante:

Limbaje Semnelor Varietale: Există sute de limbaje ale semnelor diferite în întreaga lume, fiecare cu propriile reguli gramaticale și vocabular. De exemplu, Limbajul Semnelor American (ASL) este diferit de Limbajul Semnelor Britanic (BSL), iar utilizatorii lor pot avea dificultăți în a se înțelege între ei, la fel cum ar avea vorbitorii de engleză și franceză.

Expresivitatea Facială: Expresiile faciale joacă un rol esențial în Limbajul Semnelor. Ele sunt utilizate pentru a transmite tonul, emoțiile și gramatica. De exemplu, ridicarea sprâncenelor poate indica o întrebare.

Ordinea Cuvintelor: Structura propozițiilor în Limbajul Semnelor diferă adesea de cea a limbajului vorbit. În ASL, de exemplu, ordinea cuvintelor poate fi subiect-verb-obiect sau alte variații, în funcție de accentuare.

Lingvistică Vizuală: Limbajul Semnelor nu este doar o versiune gestuală a limbajului vorbit; este o lingvistică vizuală completă, care folosește spațiul și mișcările pentru a structura informația și a exprima idei complexe.

În Moldova sunt aproximativ 5000 de persoane cu deficiențe de auz și doar 22 de interpreți de limbaj mimico-gestual

În Republica Moldova sunt aproximativ 5000 de persoane cu deficiențe de auz și doar 22 de interpreți de limbaj mimico-gestual autorizați de Ministerul Justiției. Unui interpret care prestează servicii de interpretare îi revin 300 de persoane, în timp ce norma europeană recomandă un număr de 70-100.

Asociația Surzilor din Rep. Moldova are patru filiale teritoriale: la sud, nord, în zona centru și la Chișinău.

Programul unui interpret mimico-gestual la Chișinău este foarte încărcat, spune prim vice-președinta Asociației Surzilor, Natalia Babici. Cel mai solicitat serviciu de persoanele cu deficiență de auz, de exemplu, este cel de perfectare a actelor, deoarece tot mai multe persoane pleacă peste hotare.

„Ne străduim să facem față. 300 de persoane surde revin unui interpret. Cinci interpreți deserveșc într-o zi de lucru 17 persoane. Asta ar însemna pe an 9020 de persoane care dispun de serviciile noastre. De asemenea, mulți tind să plece în Europa și au nevoie de acte. Interpreții noștri îi ajută și familiii întregi ajung să plece”, a spus dna Babici.

Traducătoarea Alla Bargan spune că un interpret mimico-gestual trebuie să cunoască mai multe limbi, cel puțin româna și rusa, pentru a ajuta persoanele cu deficiențe de auz.

„Chiar acum avem un caz. Colega noastră, Liliana, nu poate găsi un interpret pentru deservirea la consulat. Nici un interpret nu este liber. Fie are o altă programare, fie e plecat în concediu”, a declarat Alla Bargan.

Serghei Iapără are 34 de ani, este din Chișinău, dar de opt ani este stabilit peste hotare cu soția și cei doi copii ai săi. A ajuns la Asociație pentru că are nevoie de prezența unui interpret la notar. S-a programat cu o lună înainte pentru a ajunge să beneficieze de serviciile unui interpret.

Răspunsurile sale au fost traduse de managera și interpreta în cadrul Asociației, Alla Bargan.

„Eu realizez faptul că dacă vin cu o zi, două înainte să perfectez actele la Asociație pentru a cere ajutorul unui interpret, el nu va fi disponibil. Pentru surzi, în Rep. Moldova, nu există viitor.

- S-a simțit descurajat?

- Da, exact”, susține dna Bargan.

Ministerul Muncii și Protecției Sociale ne-a comunicat că serviciile de interpretare în limbajul

mimico-gestual sunt reglementate încă din 2014 printr-o Hotărâre de Guvern, în contextul incluziunii sociale a persoanelor cu dizabilități. Autoritatea competentă nu a putut, însă, să ne de-a un răspuns cu privire la măsurile întreprinse pentru stimularea creșterii numărului de interpreți care prestează servicii persoanelor cu deficiențe de auz.

Sursa: <https://radiochisinau.md/in-r-moldova-sunt-aproximativ-5000-de-persoane-cu-deficiente-de-auz-si-doar-22-de-interpreti-de-limbaj-mimicogestual---187875.html>

Dr. Doina Bordeianu: „Este esențial să asigurăm accesul egal la informație pentru toți cetățenii”

Dr. Doina Bordeianu, Directoarea Instituției Publice „Centrul de instruire continuă în domeniul electoral”:

„La CICDE, considerăm că este esențial să asigurăm accesul egal la informație pentru toți cetățenii. Videoclipurile explicative despre autoritățile publice din Republica Moldova, în care o interpretă în limbajul semnelor apare pe o treime din ecran, sunt un exemplu de bună practică în promovarea incluziunii. Acest format ar putea fi adoptat și de alte instituții pentru a sprijini dreptul persoanelor cu deficiențe de auz de a participa pe deplin la procesele democratice. Transparența și accesibilitatea sunt pilonii de bază ai unei democrații sănătoase”.

Link la video:

Administrația publică centrală și locală (cu traducere în limbajul semnelor)

<https://www.youtube.com/watch?v=fjUAaY5-VCw&list=PL4WrAxJp4Jc1YSS2weCtIUtkpQ3p6zEHB&index=2>

Președintele/președinta Republicii Moldova (cu traducere în limbajul semnelor)

<https://www.youtube.com/watch?v=dp6zl2MXfrk>

Link la playlist:

<https://www.youtube.com/playlist?list=PL4WrAxJp4Jc1YSS2weCtIUtkpQ3p6zEHB>

Sporirea gradului de acces la informații pentru persoanele cu deficiențe de auz

Centrul pentru Drepturile Persoanelor cu Dizabilități (CDPD) a lansat un proiect deosebit de important pentru tinerii cu deficiențe de auz din Republica Moldova, intitulat „Deaf Youth from Moldova” (Tinerii cu dizabilități de auz din Moldova). Scopul acestui proiect este să sprijine tinerii surzi prin îmbunătățirea accesului lor la informații, un drept esențial stipulat în articolul 21 al Convenției ONU privind drepturile persoanelor cu dizabilități.

Obiectivul principal al proiectului: Obiectivul central al proiectului este creșterea accesibilității informației pentru persoanele cu deficiențe de auz, având ca punct de plecare dreptul la informații accesibile. În contextul acestui proiect, CDPD se angajează să implementeze activități care să asigure tinerilor surzi posibilitatea de a înțelege și promova propriile drepturi, consolidând astfel integrarea lor socială și participarea activă în viața comunității.

Activitățile planificate:

Formarea grupului de inițiativă „Tinerii surzi din Moldova” – august 2024. Un prim pas al proiectului va fi crearea unui grup de inițiativă dedicat tinerilor cu dizabilități de auz din Moldova. Acesta va reprezenta un cadru de susținere și educație pentru aceștia, oferindu-le oportunitatea de a-și exprima opiniile și de a participa activ la viața socială și politică a țării.

Înregistrarea video a Convenției ONU privind drepturile persoanelor cu dizabilități în limbajul semnelor – septembrie - noiembrie 2024 Un alt obiectiv important al proiectului este realizarea unui material video în care Convenția ONU privind drepturile persoanelor cu dizabilități va fi tradusă în limbajul semnelor. Acest material va facilita înțelegerea și promovarea drepturilor fundamentale ale persoanelor cu dizabilități de auz, sporind astfel gradul de conștientizare a acestora în rândul tinerilor surzi.

Flash mob „Marșul persoanelor cu deficiențe de auz” – septembrie 2024. Un eveniment simbolic, dar de mare impact, va fi organizat în municipiul Chișinău. Aproximativ 100 de tineri cu dizabilități de auz vor participa la un flash mob în Grădina Publică „Valea Morilor”, purtând mesaje vizuale ce vor atrage atenția asupra realităților cu care se confruntă persoanele cu deficiențe de auz. Evenimentul va avea un caracter interactiv, transmițând mesajul puternic: „Noi suntem!”

Campanie de advocacy Un alt aspect esențial al proiectului îl constituie campania de advocacy care va include:

Demersuri pentru accesul la informații către instituțiile statului, astfel încât persoanele cu dizabilități de auz să beneficieze de informații corecte și accesibile.

Promovare activă pe rețelele de socializare: Campania va fi difuzată pe platformele Facebook, TikTok, Instagram și pe site-urile oficiale www.as.md și www.surdoserver.md, pentru a ajunge la un public larg și pentru a sensibiliza societatea privind drepturile persoanelor cu dizabilități de auz.

Alla Bargan: „Deaf News este cel mai eficient canal de informare a persoanelor cu deficiențe de auz din perspectiva accesibilității”

Alla Bargan, manageră la ASRM, Directoarea Casei Republicane de Cultură a Surzilor din Moldova. Pentru Alla Bargan, limbajul semnelor nu este doar o meserie, ci și o pasiune, pe care o îndeplinește zi de zi cu suflet.

Viața persoanelor surde este asemănătoare cu a noastră: îmi doresc să se integreze profesional, să-și întemeieze o familie, să se distreze, să plece în vacanță etc. Unii se confruntă cu dificultăți mai specifice, alții se descurcă mai ușor, dar este deosebit de important să nu existe obstacole din exterior - ele, totuși, sunt aproape peste tot. Prin urmare, în primul rând, este necesar să avem dialog, să avem

comunicare. Pentru că doar așa îi putem înțelege pe cei din jurul nostru. Și ei noi, prin toleranță și incluziune. Discutând mai mult cu cei de lângă noi, vom înceta să-i tratăm pe acești oameni ca membri ai unui anumit grup și atât. Optimismul ne face să spunem că nivelurile ridicate de incluziune nu sunt prea departe de realitate, dar este, de asemenea, nevoie de o mai bună cooperare între societatea civilă și stat. Accesibilizarea informațiilor este un pas important în acest sens și asta înseamnă inclusiv interpretare în limbajul semnelor în cât mai multe contexte posibil.

Cât de eficient este în RM Deaf News - canalul de informare pentru persoanele cu deficiențe de auz?

Acest canal de informare a persoanelor cu deficiențe de auz din perspectiva accesibilității este cel mai eficient la ora actuală, întrucât oferim știri în limbajul semnelor pentru grupuri de persoane cu dizabilitate de auz într-un format accesibil, în care interpretul în LMG apare pe jumătate de ecran și este clar vizibil.

Cum a apărut ideea de a iniția un buletin informativ nu doar în limbajul semnelor, dar și în format audio?

Ideea a apărut spontan, atunci când am văzut că persoanele cu deficiențe de auz nu au acces la informații accesibile. Am profitat de ocazie pentru a participa la proiectul New media incubator, unde ne-a venit ideea creării acestor știri. Am participat la un atelier, în cadrul căruia am învățat cum se elaborează corect un astfel de buletin de știri și acum le prezentăm în mod regulat.

În ce mod aceste materiale au impact asupra beneficiarilor și în ce măsură le-au sporit gradul de acces la informații?

Deaf News prezintă reportaje de știri în limbajul semnelor, care în același timp sunt și sonorizate, astfel încât să fie accesibile atât persoanelor cu dizabilități de auz, cât și auditorilor. Printre cei care le urmăresc se numără și persoane care nu au deficiențe auditive, dar care, studiind cuvânt cu cuvânt, vor să învețe limbajul semnelor.

Astfel, cultura surzilor răzbate în rândul maselor, deși comunitatea surzilor este încă prea puțin înțeleasă și cunoscută în Republica Moldova. Poate că acum va exista și un interes sporit pentru profesia de traducător.

În fiecare zi primim feedback de la persoanele care vizionează știrile noastre. Chiar dacă unele lucruri pot fi neclare, ei sunt în permanență în contact cu noi și ținem cont de sugestiile și dorințele lor. Cu toate acestea, este un proces destul de dificil, pentru că nu avem finanțare suficientă pentru a-l îmbunătăți, dar încercăm să facem față provocărilor pe parcurs.

Buletinele Deaf News reflectă cele mai importante și relevante știri pentru persoanele cu deficiențe de auz. Ne dorim ca acestea să devină cât mai profesioniste și să elaborăm zilnic o prezentare a tuturor celor mai importante noutăți din țară. Beneficiarii noștri sunt mulțumiți de modul în care pot accesa informațiile de ultimă oră.

Cum să fie prezentate știrile în buletinele TV?

- **Limba semnelor:** Pentru a asigura accesibilitatea, buletinele ar trebui să includă traducerea în limbajul semnelor sau subtitrări pentru toate știrile importante.
- **Format vizual atractiv:** Design-ul ar trebui să fie simplu și clar, cu un focus pe imagini și grafice care să illustreze informațiile.
- **Comunitate interactivă:** Încurajarea interacțiunii prin secțiuni de feedback sau comentarii pentru ca cititorii să poată discuta despre știri și să adreseze întrebări.

Acces egal la cultură pentru toți este scopul proiectului nostru

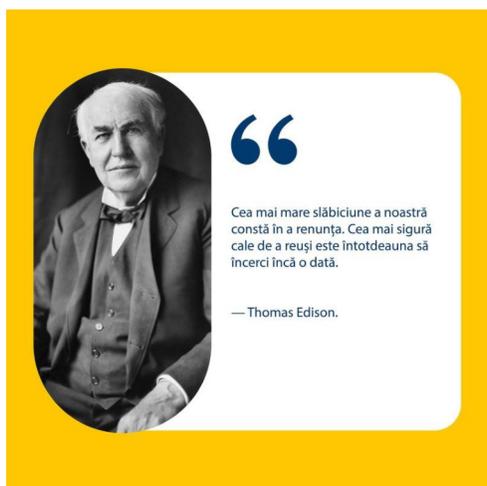
Alla Bargan, Directoarea Casei Republicane de Cultură a Surzilor din Moldova, ne-a oferit detalii despre participarea activă a instituției pe care o reprezintă în cadrul proiectului „Inițiativa Judy”.

Avem un tânăr, Iurii Berechelea, al cărui proiect ia în dezbateră accesul egal la cultură. Proiectul își propune să promoveze participarea la viața culturală și teatrală a persoanelor cu dizabilități de auz, în condiții de egalitate cu ceilalți, la recunoașterea și susținerea identității culturale și lingvistice specifice, inclusiv în limbajul semnelor, precum și a culturii persoanelor cu deficiențe de auz (art. 30 din Convenția ONU cu privire la Protecția Drepturilor Persoanelor cu Dizabilități).

Persoanele cu deficiențe de auz au o dizabilitate fizică, care le creează impedimente în recepționarea și perceperea sunetului: vocea mamei, o melodie, foșnetul frunzelor și limba vorbită. Singura organizație din Republica Moldova care implementează programe culturale pentru persoanele cu dizabilități de auz este Casa Republicană de Cultură a Surzilor. În prezent, în Republica Moldova nu există o autoritate / instituție culturală de stat care să ofere acestor persoane acces la evenimente culturale cu interpretare în limbajul semnelor sau cu participarea lor nemijlocită. Deoarece au bariere auditive și de comunicare, se poate spune că accesul lor la informație și cultură este limitat. Iar acest fapt, pe termen lung, lasă o amprentă nefavorabilă asupra întregii vieți a unei persoane cu deficiențe de auz.

Prin acest proiect, vrem să arătăm că persoanele cu deficiențe de auz sunt talentate, au un simț deosebit al frumosului și se pot angaja cu succes în arta teatrală. În același timp, ne propunem să demonstrăm, prin mai multe tehnici și metode, că teatrul de masă poate deveni incluziv și accesibil persoanelor cu deficiențe de auz. Arta este o porțiță către lumea succesului, îi face pe oameni mai deschiși și mai buni, iar comunitatea umană poate deveni mai colorată dacă trăim în deplină armonie și creăm oportunități și condiții egale în realizarea drepturilor fundamentale ale omului.

Ne propunem să înregistrăm videoclipuri promoționale de scurtă durată, prin care să promovăm și să demonstrăm ideea - „și eu sunt un artist”; videoclipuri tematice, care vor demonstra posibile opțiuni de adaptare în teatrele din Republica Moldova pentru a asigura accesibilitatea și incluziunea persoanelor cu deficiențe de auz. Evenimentele vor fi organizate în municipiul Chișinău și vor fi difuzate online prin diverse rețele de socializare.

Textul CRPD pe înțelesul persoanelor cu deficiențe de auz

Andrey Derkachev, un tânăr de 30 de ani din Izmail, Ucraina, lucrează ca curier, dar pasiunea sa pentru limbajul semnelor și drepturile persoanelor cu dizabilități de auz l-au adus în prim-planul unui proiect deosebit. Andrey este implicat activ într-un proiect numit Inițiativa Judy, o inițiativă importantă implementată și de Centrul pentru Drepturile Persoanelor cu Dizabilități (CDPD). Proiectul are ca scop traducerea Convenției ONU privind drepturile persoanelor cu dizabilități în limbajul semnelor. Acest material va ajuta tinerii cu deficiențe de auz din Republica Moldova să își cunoască drepturile și să le apere cu încredere.

„Părinții mei m-au învățat limbajul semnelor încă de mic, având și ei deficiențe de auz, la fel ca mine. Acesta a devenit un mod esențial de comunicare în familie, iar acum, prin acest proiect, încerc să le ofer și altora posibilitatea de a înțelege și de a promova drepturile lor”, spune Andrey, explicând cum a ajuns să participe la acest proiect.

În prezent, proiectul este încă în faza de pregătire. Andrey studiază Convenția ONU pentru a putea o transpune în limbajul semnelor. „Va fi o muncă de echipă. În procesul de traducere, voi fi asistat de un interpret, pentru a mă asigura că textul final va fi cât mai exact și mai accesibil pentru tinerii surzi,” adaugă Andrey.

Proiectul, care se află sub umbrela CDPD, are ca obiectiv principal creșterea accesibilității informației pentru tinerii cu deficiențe de auz. În Republica Moldova, sunt aproximativ 5000 de persoane (copii și adulți) care se confruntă cu dificultăți semnificative în comunicarea cu ceilalți. Un alt obstacol major este lipsa de interpreți în limbajul semnelor – doar 22 de interpreți sunt disponibili în întreaga țară, ceea ce înseamnă că fiecare interpret are în responsabilitate circa 300 de persoane cu deficiențe de auz.

„Din păcate, nu există suficiente materiale accesibile în limbajul semnelor pentru persoanele cu deficiențe de auz, iar acest lucru se reflectă în nivelul scăzut de educație al acestora. După ce am intervievat 15 tineri surzi, am descoperit că niciunul dintre ei nu știa de existența Convenției ONU privind drepturile persoanelor cu dizabilități și, prin urmare, nu își cunoșteau drepturile”, spune Andrey, subliniind importanța acestui proiect.

Prin traducerea Convenției ONU, echipa speră să îmbunătățească accesul la informații vitale pentru tinerii cu deficiențe de auz care cunosc limbajul semnelor. „Vrem să le oferim o oportunitate de a înțelege mai bine drepturile lor și de a învăța cum să le apere. Dacă acești tineri își cunosc drepturile, vor fi mai încrezători în forțele proprii și vor putea să intervină atunci când este necesar pentru a-și apăra interesele și a se integra pe deplin în societate”, adaugă Andrey.

Proiectul are un impact semnificativ nu doar asupra educației, dar și asupra procesului de integrare socială a persoanelor cu dizabilități de auz. Încurajând cunoașterea drepturilor, se speră că tinerii vor deveni mai activi în viața publică, iar societatea va înțelege mai bine nevoile și provocările cu care se confruntă aceștia.

Cooperare între Asociația Surzilor din Ucraina și Asociația Surzilor din Moldova

Irina Cipcina, președinta Asociației Surzilor din Ucraina, a discutat într-un interviu despre cele trei tabere de reabilitare organizate în Republica Moldova și despre modul în care Asociația Surzilor din Ucraina și Asociația Surzilor din Moldova au colaborat în cadrul acestor evenimente.

Societatea Surzilor din Ucraina este foarte recunoscătoare Asociației Surzilor din Republica Moldova în primul rând pentru oportunitatea oferită de a îmbunătăți sănătatea și reabilitarea psihologică a membrilor organizației noastre care sunt persoane cu dizabilități de auz. Taberele de reabilitare au fost finanțate de Uniunea Europeană, printre participanți fiind și

cetățeni ucraineni cu dizabilități auditive, interpreți în limbajul semnelor, actori surzi ai teatrului de mimică și gesturi „Raduga”, care locuiesc pe teritoriul Ucrainei. Scopul acestor evenimente a fost reabilitarea psihologică și fizică, precum și revenirea la condiții pașnice, organizarea de cursuri master-class și întâlniri profesionale, schimb de experiență între asociațiile surzilor din Ucraina și Republica Moldova.

În vederea unei reabilitări psihologice eficiente, partea gazdă - Asociația Surzilor din Moldova - a organizat vizite la muzee, centre culturale și de agrement, monumente istorice etc., a familiarizat colegii ucraineni cu experiența de prestare a serviciilor sociale pentru persoanele cu deficiențe de auz în țară, cu activitatea întreprinderilor ASRM, interacțiunea cu Guvernul RM privind integrarea persoanelor cu deficiențe de auz etc. La rândul său, partea ucraineană a oferit informații despre particularitățile activității sale, inclusiv specificul organizării de asistență pentru persoanele fără auz în condițiile actuale de război.

Ce impact au avut aceste activități asupra beneficiarilor?

Activitățile au fost organizate în cadrul unui proiect, a cărui implementare a fost încredințată beneficiarilor Asociației Surzilor din Republica Moldova. Potrivit informațiilor noastre, aceștia au fost mulțumiți de rezultate, astfel încât proiectul a fost prelungit pe trei ani consecutiv.

Cu ce probleme se confruntă în viața de zi cu zi persoanele cu deficiențe de auz din Ucraina?

Viața persoanelor cu deficiențe de auz din Ucraina este afectată în principal de război, adică întreruperi frecvente în alimentarea cu energie electrică, lipsa temporară a încălzirii și a apei calde, slaba informare de către stat a persoanelor cu surditate despre pericolul bombardamentelor, bariere de comunicare în activitățile cu organizațiile publice și private, dificultăți de angajare în câmpul muncii, protecția socială scăzută a persoanelor cu deficiențe de auz (pensii mizere cu condiții de muncă limitate), cazuri de corupție și standarde scăzute în activitatea autorităților de stat, în domeniul sănătății și educației ș.a.

Cum putem evita stigmatizarea socială a acestui grup de persoane?

Pentru a depăși această situație, este necesar să se desfășoare activități de informare și sensibilizare a persoanelor cu deficiențe de auz cu privire la drepturile lor, la modalitățile de protejare a drepturilor lor legale, la normele de acordare a serviciilor publice gratuite etc. Totodată, este important ca persoanele cu surditate să înțeleagă cum pot să își protejeze drepturile.

Reabilitarea psihologică pe termen scurt (până la 10-12 zile) în locuri îndepărtate de influența războiului și-a dovedit, de asemenea, eficiența. Datorită acestor activități, persoanele cu dizabilități se întorc acasă cu forțe noi, ceea ce le permite să aibă o viață normală în condiții dificile de război.

Iată și alte modalități prin care putem preveni stigmatizarea acestui grup:

1. Educație și conștientizare publică

- **Promovarea diversității și incluziunii:** Campaniile de sensibilizare trebuie să sublinieze că persoanele surde sunt parte integrantă a societății și că diversitatea este un atu. Educația despre cultura surzilor, limbajul semnelor și drepturile lor poate contribui la schimbarea mentalităților.

Corectarea stereotipurilor: Multe dintre prejudecățile legate de persoanele surde sunt bazate pe informații greșite sau pe lipsa de cunoaștere. Inițiativele educaționale ar trebui să abordeze miturile comune, cum ar fi ideea că persoanele surde sunt mai puțin capabile sau că nu pot contribui activ în diverse domenii.

2. Accesibilitate și integrare

- **Accesibilitate la informație:** Asigurarea că informațiile importante sunt accesibile pentru persoanele surde, prin traducere în limbajul semnelor, subtitrări sau aplicații mobile, reduce barierele și contribuie la integrarea lor socială.

Infrastructură accesibilă: Crearea unui mediu accesibil, cu interpreți în limbajul semnelor, semne vizuale și tehnologie asistivă în instituțiile publice, școli și locuri de muncă, va contribui la includerea activă a persoanelor surde în viața comunității.

3. Promovarea drepturilor și egalității

- **Legislație și politici favorabile:** Este esențial ca legea să protejeze drepturile persoanelor surde, iar implementarea acestor drepturi trebuie să fie susținută prin politici clare care să prevină discriminarea și stigmatizarea.

Sprijin pentru organizațiile dedicate: Susținerea organizațiilor care luptă pentru drepturile persoanelor cu dizabilități de auz poate ajuta la crearea unui cadru mai echitabil în societate.

Gadgeturile în accesibilitate

Unul dintre principalele beneficii ale gadgeturilor moderne este capacitatea acestora de a îmbunătăți comunicarea pentru persoanele surde sau cu dizabilități de auz, fie prin mesaje text, e-mailuri sau apeluri video cu ceilalți.

În Moldova, utilizarea gadgeturilor echipate cu software de recunoaștere a limbajului semnelor a revoluționat comunicarea pentru comunitatea cu deficiențe de auz. Această tehnologie le permite să comunice fără probleme prin traducerea exactă a limbajului semnelor în limbaj scris sau vorbit.

În plus, persoanele cu deficiențe de vorbire se pot exprima acum mai ușor prin intermediul aplicațiilor text-to-speech instalate pe smartphone-uri, tablete și alte gadget-uri. Aceste aplicații analizează textul tastat și îl convertesc în discurs audio, oferind persoanelor cu deficiențe de vorbire o voce.

Aplicarea unor astfel de soluții inovatoare în Chișinău a îmbunătățit semnificativ comunicarea și incluziunea pentru populația cu dificultăți de vorbire.

Sursa: <https://www.smart.md/ro/the-role-of-gadgets-in-accessibility-empowering-people-with-disabilities>

“AccessAble” este o întreprindere socială formată din profesioniști surzi și non-surzi cu o vastă experiență și pregătire în limbajul semnelor și problemele persoanelor surde.

Scopul general al „**AccessAble**” este de a facilita includerea persoanelor surde în societățile principale.

Munca echipei se concentrează pe reducerea decalajului de comunicare dintre persoanele surde și cei care nu sunt surzi, în special furnizorii de servicii, cum ar fi lucrătorii din domeniul sănătății, ofițerii de dezvoltare comunitară, agenții de aplicare a legii etc. și familiile persoanelor surde, oferind informații cuprinzătoare persoanelor surde prin formarea în limbajul semnelor.

Sursa:

<https://play.google.com/store/apps/details?id=com.signaccessug.accessable&hl=ro>

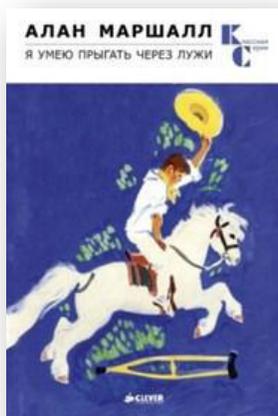
Cărți despre dizabilitate care inspiră

„Ela cea fără de cuvinte” de Victoria Pătrașcu

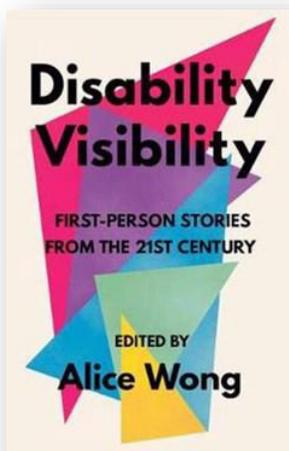
Ela este fetița, cu care copiii nu se joacă, pe care nimeni nu o poate înțelege, pentru că din gura ei nu se auzise nicio dată vreun sunet. Chiar și adulții ridică neputincioși și triști din umeri la tăcerea ei. Până când, într-o zi, Ela cea fără de cuvinte își găsește un prieten, unul adevărat, care o înțelege și care îi va fi alături mereu.

„Pot sări peste băltoace” de Alan Marshall

O poveste autobiografică despre un băiat, proiecția autorului, care a suferit de poliomielită și și-a pierdut capacitatea de a merge. Alan are o familie minunată, care din copilărie îl ajută să-și formeze un caracter puternic. Este adevărat că tatăl său se îndoiește puțin de el la început, dar Alan îi arată că perseverența și sprijinul îi vor permite să își depășească dificultățile. Și cu sprijinul părinților și prietenilor săi... Treptat îi face pe adulți să creadă în capacitățile sale.

„Vizibilitatea dizabilității: Povești de la prima persoană din secolul XXI” de Alice Wong

Alice Wong reunește o colecție de eseuri personale ale scriitorilor contemporani cu dizabilități. De la piese originale ale unor autori cunoscuți, la postări de blog, manifeste, elogii, mărturii și nu numai: această antologie oferă o privire asupra bogăției și complexității vaste a experienței cu dizabilități, subliniind pasiunile, talentele și viața de zi cu zi a acestei comunități. Autoarea invită cititorii să-și pună la îndoială propriile presupuneri și înțelegeri.

Sursa:

<https://www.medstore.md/10-carti-despre-dizabilitate-care-inspira-carucior-cu-rotile-electric/>

Redactori: **Victoria Boțan, Mariana Țibulac-Ciobanu, Maria Balan**

Acest buletin este elaborat de Alianța INFONET, în cadrul proiectului „Războiul din Ucraina: Răspuns și recuperare incluzivă la inițiativa organizațiilor persoanelor cu dizabilități (Faza 2)”, un proiect de cooperare între Forumul European al Persoanelor cu Dizabilități (EDF), Alianța Organizațiilor pentru Persoane cu Dizabilități, Centrul pentru Drepturile Persoanelor cu Dizabilități (CDPD), Asociația Surzilor din Moldova (ASRM) și Asociația MOTIVAȚIE din Moldova, susținut financiar de Fundația CBM.

Alianța Organizațiilor pentru
Persoane cu Dizabilități
din Republica Moldova

Asociația
„MOTIVAȚIE”
din Moldova

Centrul pentru Drepturile
Persoanelor cu Dizabilități